

Náklady inflace

20. KVĚTNA 2024 – „Historie je dlouhým příběhem inflací, a to obvykle inflací řízených vládami a ve prospěch vlád.“

– F. A. Hayek

„Nenajdeme rafinovanější ani spolehlivější prostředek k rozvrácení existujících základů společnosti, než je zkažení měny. Tento proces využívá všech skrytých sil ekonomických zákonitostí na straně destrukce a činí tak způsobem, který není schopen rozpoznat ani jeden člověk z milionu.“

– John M. Keynes

Štěpán Drábek

Štěpán Drábek je analytik Liberálního institutu a tvůrce projektu *Ekonomie Jednoduše*. Je vicemistrem republiky 2022 v Ekonomické olympiádě.

Liberální institut

Český nezávislý think-tank založený v únoru 1990.

Svoboda jednotlivce, minimální vláda, volný trh a mír.

Tato studie pochází ze závěrečné kapitoly autorovy odborné práce v rámci Středoškolské odborné činnosti (SOČ) s názvem *Pojednání o podstatě a původu inflace v České republice (2020–2023)*

F. A. Hayek (1999; s. 37) kdysi napsal, že *„historie je dlouhým příběhem inflací, a to obvykle inflací řízených vládami a ve prospěch vlád“*.¹ Každá další zkušenost s inflací přitom pouze potvrzuje oprávněnost odporu vůči cenové nestabilitě. Zatímco v 70. letech minulého století, době těžce poznamenané mylnými keynesiánskými makroekonomickými přístupy,² byla inflace ospravedlněna cílem dosáhnout „plné zaměstnanosti“, dnes již není žádných pochyb o tom, že zvýšená míra inflace je pro ekonomiku i celou společnost naprostým zlem. To je ostatně skutečnost, které si byl dobře vědom i sám John Maynard Keynes (1919), když poznamenal: *„Nenajdeme rafinovanější ani spolehlivější prostředek k rozvrácení existujících základů společnosti, než je zkažení měny. Tento proces využívá všech skrytých sil ekonomických zákonitostí na straně destrukce a činí tak způsobem, který není schopen rozpoznat ani jeden člověk z milionu.“*

Dopady inflace na dlužníky a věřitele

Ve standardních učebnicových výkladech³ a pravděpodobně i v povědomí veřejnosti převládá přesvědčení, že tím nejškodlivějším dopadem (neočekávané) inflace je změna vztahu mezi dlužníky a věřiteli, kterou způsobuje. Hayek (1996; s. 94) však konstatuje: *„Ovšemže nepředvídané znehodnocení peněz poškozuje věřitele a prospívá dlužníkům. To je významný, ale zdaleka ne nejzávažnější dopad inflace.“*

Na teoretické úrovni je z hlediska dopadů inflace na vztah mezi dlužníky a věřiteli nezbytné rozlišovat mezi očekávanou a neočekávanou inflací. Vyšší míra inflace, než se kterou počítaly jednotlivé strany při sjednávání kontraktu (tj. neočekávaná inflace), prospívá dlužníkům, u nichž tím *ipso facto* dochází k poklesu reálné hodnoty jejich závazku, a naopak ztrácejí věřitelé, jejichž pohledávka vůči dlužníkovi vlivem inflace ztrácí na své reálné hodnotě. Neočekávaná inflace má proto za následek přerozdělení bohatství od věřitelů k dlužníkům (Revenda, 1999; s. 357).

---

¹ Srov. s Hayek (2009; s. 9): *„Dějiny totiž byly z velké části dějinami inflace.“* a (Hayek, 1996; s. 105): *„Je do značné míry pravda, že světové dějiny jsou dějinami inflace.“*

² Viz Hayek (2009; s. 10): *„Sir John Hicks dokonce navrhl, abychom třetí čtvrtinu tohoto století, tedy léta 1950 až 1975, nazvali Keynesovým věkem, podobně jako byla druhá čtvrtina věkem Hitlera. Nedomnívám se, že škody, které Keynes napáchal, jsou skutečně tak velké, aby tento popis ospravedlnily. Nicméně je pravda, že dokud se zdálo, že jeho recepty fungují, působily jako dogma, kterému se jevilo zbytečným odporovat.“*

³ Viz třeba Mankiw (2009; s. 606), Revenda *et al.* (2004; s. 545) či Revenda (1999; s. 356).

Je-li inflace ekonomickými aktéry očekávána, mohou její redistribuční dopady zmírnit přizpůsobením podmínek dané smlouvy, kterou navzájem uzavírají. Je zřejmé, že do té míry, do které byla vyšší míra inflace zakomponována do dobrovolného rozhodnutí jednotlivých stran kontraktu, nepůsobuje takové distorze jako inflace zcela neočekávaná. Jak ale ukážeme hned v následující kapitole, ani zdaleka není pravda, že by se taková inflace obešla bez škodlivých redistribučních účinků.

Cantillonův efekt aneb redistribuční účinky inflace

Richard Cantillon (2010; s. 147) ve svém eseji z roku 1755 napsal: *„Pokud by se ve státě našly zlaté nebo stříbrné doly a vytěžilo by se z nich značné množství nerostných surovin, majitelé těchto dolů, podnikatelé a všichni, kdo v nich pracují, by zvýšili své výdaje úměrně bohatství a zisku, kterého by dosáhli. Budou také půjčovat peníze, které mají nad rámec toho, co potřebují na své výdaje, a získávat úroky.“* Jedná se zřejmě o jedno z prvních zdokumentovaných poznání toho, že ti, kdo obdrží nově vzniklé peníze nejdříve, je mohou vynaložit na nákup statků v ekonomice ve větším rozsahu, než v jakém by si původně bývali mohli zboží a služby obstarat, a to zákonitě na úkor pozdějších příjemců peněz, kteří si budou schopni na trhu koupit naopak méně statků než předtím.

Ačkoli se jedná již o velmi starý (nikoli však zastaralý) poznatek,⁴ zdá se, že jeho důležitost dosud stále nebyla dostatečně akcentována hlavním proudem ekonomického myšlení, a to především kvůli tomu, jaký důraz klade na smyšlený konstrukt zvaný „cenová hladina“, a do jaké míry naopak bagatelizuje význam relativních cen a příčin či důsledků jejich změn.⁵ Ludwig von Mises (2014; s. 66) zmiňuje, že užití pojmu „cenová hladina“ svádí mnohé na scesti, neboť si pod ním lidé obvykle představují obdobu hladiny tekutiny v nehybném tělese, jejíž výše se odvíjí pouze od přilévání a odlévání kapaliny. Naše obrazotvornost pak způsobuje, že smýšlíme nad cenovou hladinou analogicky k vlastnostem hladiny tekutiny, k níž byla svým názvem metaforicky přirovnána. Ludwig von Mises (Ibid.) však ukazuje, že s cenami statků je tomu jinak: *„Ceny se nemění ve stejném poměru ani ve stejném čase. Vždy budou ceny, které se budou*

---

⁴ „Cantillon tvrdil, stejně jako později Hume, že změny v množství peněz převážně ovlivňují strukturu relativních cen spíše než všeobecnou cenovou úroveň.“ (Huerta de Soto, 2009; s. 600).

⁵ Viz Drábek (2023).

mění rychleji, budou růst nebo padat rychlejším tempem než ceny jiného zboží. A existuje pro to důvod.“

Jak píše Adam Smith ve svém Eseji o dějinách astronomie,⁶ analogie, jimiž si badatelé pomáhají vysvětlovat jevy daného oboru jazykem jiné vědecké disciplíny, sice mohou v nemnoha případech autorům poskytnout *„příležitost k několika málo geniálním srovnáním“*, avšak zpravidla činí popis daného jevu krajně nejednoznačným.⁷ A to proto, že taková deskripce způsobuje, že se k danému jevu nutně přiřazují i jiné vlastnosti charakteristické pro jev z oblasti, odkud ono označení pochází, které však již nesdílí s tím jevem, k němuž byl svým jménem připodobněn. To může v konečném důsledku přivodit zmatek ohledně významu samotného jevu, jehož objasnění původně měla tato analogie pomoci.

Je vůbec sporné, zda něco jako „cenová hladina“ existuje, případně zda je pro nás takový ukazatel užitečný.⁸ Agregát cen vybraných statků v ekonomice nemá v reálném světě své zastoupení. V realitě nalézáme pouze relativní ceny jednotlivých statků, jejichž změny cenová hladina zamlžuje a činí hůře rozpoznatelnými. Michael Woodford (2003; s. 5) píše, že alokace zdrojů závisí pouze na relativních cenách, nikoli na jejich absolutních úrovních. Jsou to však právě relativní ceny, jež jsou emisí nových peněz nejvíce poznamenány – jak ostatně tvrdí F. A. Hayek (1980; s. 16): *„Škodlivé účinky nadměrné nabídky peněz nespočívají pouze ve změnách průměrné cenové hladiny, ale ve stejné míře v narušení celé struktury relativních cen a v následném nesprávném směřování produktivního úsilí, jež je tím způsobeno.“*⁹

---

⁶ Citováno z Hayek (1995; s. 15).

⁷ Viz Mises (2008; s. 103): *„Analogie a metafory vždy kulhají a jsou logicky neuspokojivé.“*

⁸ Viz Karpíš (2021; s. 192): *„Nic jako cenová hladina neexistuje. Jsou jen ceny jednotlivých produktů, služeb, aktiv či výrobních faktorů. Průměr cen některých vybraných statků v ekonomice, který neříká nic o individuálních změnách nominálních cen statků v ekonomice, zakrývá dynamiku a variabilitu dopadů inflace.“*

⁹ Srov. s Hayek (2008; s. 218): *„Zdá se být zřejmé, že téměř jakákoli změna nabídky peněz, ať už ovlivňuje cenovou hladinu, či nikoli, musí vždy ovlivnit relativní ceny. A jelikož není pochyb o tom, že jsou to právě*

Jelikož se nově vzniklé peníze nedostávají mezi jednotlivé ekonomické aktéry rovnoměrně a ve stejný čas, má každá taková emise peněz za následek redistribuční účinky plynoucí z narušení struktury relativních cen, a to zcela bez ohledu na to, zda je současně jejím projevem také vyšší míra inflace. První příjemci peněz profitují ze své pozice tak, že mají to privilegium nakupovat statky v ekonomice při cenách, které zatím nezohledňují skutečnost, že došlo ke vzniku nových peněžních jednotek, a mohou si proto v souhrnu obstarat větší množství statků. Ti, k nimž se nové peníze nedostanou vůbec (anebo s nezanedbatelným časovým zpožděním), jsou tímto naopak znevýhodněni, jelikož reálná kupní síla jejich prostředků utrpěla ztrátu. Zřejmým důsledkem je, že se ceny statků nezvyšují proporcionálně, nýbrž v úzké závislosti na tom, jak brzy a v jaké míře vynaloží první příjemci nových peněz část svých prostředků na koupi těch kterých zboží a služeb. Z jakékoli takové tvorby peněz (kterou by rakouští ekonomové nazvali inflací v pravém slova smyslu¹⁰) tudíž jedni získávají, zatímco jiní trátí.

Inflace jako skrytá daň

Murray N. Rothbard (2001; s. 61) tvrdí, že *„inflace je mocným a rafinovaným prostředkem k tomu, aby si vláda opatřila zdroje od veřejnosti. Jedná se o bezbolestnou a navýsost nebezpečnou formu zdanění.“* Jerry Jordan obdobně prohlašuje, že o inflaci můžeme hovořit *„jednoduše jako o dani, o které nebylo hlasováno.“*¹¹ (Šíma, 1999)

Jelikož neočekávaná inflace snižuje hodnotu dlužníkovy závazku a protože tím zdaleka největším dlužníkem v kterékoli ekonomice zpravidla bývá stát, je pravda, že touto optikou může být na inflaci nahlíženo jako na jev pro stát prospěšný. Dodejme však, že ne vždy musí inflace pomáhat vládě tak, že významně zvyšuje její příjmy, neboť současně může také proporcionálně zvýšit její výdaje, a celkový dopad na saldo státního rozpočtu proto nemusí být

---

relativní ceny, které určují objem a směřování výroby, téměř každá změna množství peněz musí nutně ovlivnit i produkci.“

¹⁰ Pojmem „inflace“ Mises (1953; s. 240) míní *„zvýšení množství peněz [...], které není kompenzováno odpovídajícím zvýšením potřeby po penězích“*, srov. s Rothbard (2005; s. 689): *„Proces vydávání falešných potvrzení o uskladnění peněz či přesněji proces vydávání peněz v množství přesahujícím zásobu peněžní komodity je nazýváno inflace.“* Viz také Rothbard (2001; s. 54): *„Inflaci definujeme jako jakýkoli nárůst nabídky peněz v ekonomice, který nepředstavuje nárůst zásoby měnového kovu.“*

¹¹ Srov. s Hazlitt (2008; s. 147): *„Inflace je druhem daně, která není pod kontrolou daňových úřadů.“*

pozitivní. Ovšem stále platí, že i kdyby nárůst vládních výdajů v důsledku růstu míry inflace převýšil jí způsobené zvýšení jejich příjmů, snižuje inflace reálnou hodnotu akumulovaného státního dluhu.

Nehledě na to, do jaké míry může být pro vládu inflace příznivá, třímá nástroje měnové politiky v rukou na státu nezávislá instituce centrální banky. Při stanovení svého inflačního cíle a jeho následného dosahování není centrální banka vázána potřebou činit takové kroky, jež by vládě pomohly s její fiskální politikou. Není jisté nijak překvapivé, že existuje empirická evidence formulující nepřímo úměrný vztah mezi nezávislostí centrální banky a mírou inflace – čím více je centrální banka ve svém rozhodování odkázána plnit přání vlády a státní kasu, tím hůře se jí zpravidla daří v dané zemi zajišťovat cenovou stabilitu.

Narušení procesu ekonomické kalkulace

Jakýkoli spotřební statek lze stvořit nesčitelným množstvím různých výrobních postupů a téměř všechny kapitálové statky mohou být použity k produkci nespočtu rozmanitých spotřebních statků. A jelikož jsou zdroje vzácné a jejich užití omezené, zatímco lidské potřeby, jež mohou tyto statky naplňovat, nemají žádných mezí, je třeba určitým způsobem rozhodnout o tom, které statky budou sloužit jakým účelům. Ekonomická teorie nám ukazuje, že jedinou skutečně funkční metodou, jak uvést do souladu na jedné straně vzácnost výrobních faktorů a na druhé straně neomezená přání spotřebitelů, je tržní prostředí a z něho vzcházející cenový systém. Dle Hayeka (2022; s. 99) je volný trh *„jedinou známou metodou, jak zabezpečit informace, jež umožní jednotlivcům posuzovat komparativní výhody různých využití zdrojů“*. A jak konstatuje Ludwig von Mises (2011; s. 304), ekonomická kalkulace nám poskytuje *„orientaci v nedozírném množství hospodářských variant“*; A dodává: *„Bez ní by byla veškerá výroba [...] tápáním v šeru.“*¹²

Ceny statků v sobě zhmotňují všechny relevantní dostupné informace, kterých je třeba proto, aby se vzácné zdroje alokovaly mezi jejich alternativní užití racionálně. Hayek (2019) tvrdí, že ceny jsou nesmírně efektivní i z toho důvodu, že jsou tím nejprostším a jediným údajem, jímž musí jednotlivci disponovat proto, aby věděli, jak s daným statkem správně naložit. *„Ceny a zisk,“* píše Hayek (2022; s. 131), *„jsou vším, co většina výrobců potřebuje k tomu, aby mohla účinněji*

---

¹² Srov. s Mises (2018; s. 627).

uspokojovat potřeby neznámých lidí. Jsou nástrojem k pátrání – podobně jako dalekohled rozšiřuje okruh viditelného pro vojáka či lovce, námořníka či pilota.“¹³

Murray N. Rothbard (2001; s. 62) píše, že jedním z katastrofických důsledků inflace je právě to, že narušuje ekonomickou kalkulaci, která je „prazáklad každé ekonomiky“. Tím, že úvěrová expanze zvyšuje nominální příjmy některých producentů, a vytváří tak iluzorní zisky, které jsou pouze dočasné a trvají jen tak dlouho, dokud se nové peněžní jednotky nerozptýlí po celé ekonomice a nezmění ceny jiných statků, vysílá výrobcům falešné cenové signály informující je o tom, že jejich odvětví prosperuje, a že by proto měli zvýšit objem svých investic. V důsledku toho je výroba nasměrována nesprávně a dochází k misalokaci kapitálu.¹⁴ Inflace zkrátka vytváří kouřovou clonu zamlžující cenové signály, která způsobuje, že je pro podnikatele rázem náročné oddělit trvalé změny od změn přechodných a identifikovat, zda je poptávka po jejich statcích skutečná, anebo pouze vyvolaná dopady inflace. Celkově vzato tak inflace vede k chybné alokaci zdrojů.¹⁵

---

¹³ Viz také Horwitz (2023; s. 66): „Zisk a ztráta jsou jako signály slasti a bolesti vysílané našimi nervovými zakončeními. [...] Bez skutečných signálů o ziscích a ztrátách jsou výrobci slepí a spotřebitelé v důsledku toho trpí.“

¹⁴ Pro detailní popis ABCT viz Potužák (2015) a Potužák (2022).

¹⁵ Viz Rothbard (2001; s. 63): „Vytvořením iluzorních zisků a narušením ekonomické kalkulace odstraní inflace schopnost svobodného trhu pokutovat neefektivní a odměňovat efektivní podnikatele.“

Je inflace zlem?

Rothbard (2005; s. 690–691) píše, že zatímco jsou zisky těch, kteří z inflace benefitují, snadno viditelné, ztráty všech ostatních jsou skryté. Může se tudíž jednat o další příklad fenoménu *Co je vidět a co není vidět*, jak jej trefně nazval Frédéric Bastiat (1998) ve svém stejnojmenném díle. Inflace je dle Rothbarda (2001; s. 62) pomyslným závodem, kdy velmi záleží na tom, kdo získá nové peníze a v jakém pořadí. Inflace jen přerozděluje kupní sílu mezi jednotlivé ekonomické aktéry podle toho, na jaké příčce se kdo v tomto smyslu postrádajícím závoděním umístil; celkově však nijak nepřispívá k všeobecnému blahobytu. Henry Hazlitt (2008; s. 142) zase tvrdí: „*Inflace [...] skutečně může na krátkou dobu přinést prospěch upřednostňovaným skupinám, ale pouze na úkor ostatních. Dlouhodobě přináší zničující důsledky pro celou ekonomiku.*“ Nejedná se přitom o závěry poměrně okrajové ekonomické školy, za kterou bývá ta rakouská nezářidka považována; obdobné teze zaznívají třeba i ve studii ECB (2010; s. 110), kde je výslovně psáno: „*Inflace, tím, že narušuje cenové signály, zhoršuje fungování tržní ekonomiky, a proto má v konečném důsledku negativní dopad na celkovou makroekonomickou výkonnost.*“

Juraj Karpíš (2021; s. 468) konstatuje: „*Rychlost růstu bohatství nezávisí jen na faktorech, jakými jsou technologický pokrok, institucionální nastavení a kumulace úspor. O jeho intenzitě rozhoduje i míra, do jaké je narušována optimální alokace kapitálu, a tím i efektivita produkce v ekonomice, falešnými cenovými signály monetární politiky.*“ Cenová stabilita je jinými slovy nutným předpokladem prosperity. A přestože v dlouhém období bohatství národů příliš nezávisí na cenových vlivech, nelze říci, že by jimi bylo zcela nedotčeno. Dlouhodobě nestabilní makroekonomické prostředí charakterizované častými a značnými výkyvy cenové hladiny nepochybně ovlivní jednotlivé determinující faktory bohatství dané země negativně. V historii lze nalézt celou řadu případů rozvratů ekonomik v důsledku nezvládnutého boje s vážnou cenovou nestabilitou.

Mnozí ekonomové se v souvislosti s inflací nebrání užití normativních soudů poukazujících na to, že (vysoká) inflace je pro ekonomiku zlem. Tak třeba F. A. Hayek (1950; s. 174) praví následující: „*Inflace, dokonce i ‚potlačená inflace‘, je nepochybně zlem, i když někteří by řekli, že nutným zlem, má-li být dosaženo jiných žádoucích cílů.*“ Dokonce i Milton Friedman, jenž je mj. znám pro svoji práci v metodologii pozitivní ekonomie (Friedman, 2023), přiřknul inflaci jasně negativní konotaci, když napsal (Friedman a Friedmanová, 2020; s. 273): „*Inflace je nemoc, nebezpečná a někdy dokonce smrtelná nemoc. Nemoc, která když není včas rozpoznána, může zničit společnost.*“ Ačkoli by tedy ekonom měl být z principu indiferentní vůči jevům, jež zkoumá, a

zdrženlivý v hodnocení konkrétních hospodářských politik,¹⁶ zdá se, že inflace je jakýmsi případem *sui generis* – napříč přívrženci jednotlivých ekonomických škol panuje široká shoda na tom, že inflace (a to zejména ta neočekávaně vysoká) je nesporně pro společnost jako celek nežádoucí.

Již na základě toho, co bylo napsáno výše, se jeví být nade vší pochybnost fakt, že inflace nedopadá na všechny jedince identicky. A třebaže může být inflace pro některé subjekty dočasně prospěšná, je to nutně na úkor všech ostatních účastníků společnosti – jedná se pouze o hru s nulovým (ne-li dokonce záporným) součtem. Vysoká inflace nepředstavuje pouze čistě ekonomické, nýbrž také sociální či politické náklady. Je snadno představitelné, že inflace může prohlubovat sociální nerovnosti, když nejhůře postihuje právě ty, kteří jsou schopni se proti ní nejméně ochránit, jelikož nedisponují patřičnými nástroji sebeobrany. I proto J. A. Schumpeter (2004; s. 462) píše: „*Jeden z nejmocnějších faktorů urychlujících sociální změny je inflace.*“¹⁷

---

¹⁶ Viz Mises (2008; s. 8): „*Konečné rozhodnutí, hodnocení a volba cílů přesahují předmět jakékoli vědy. Věda nikdy neříká člověku, jak by měl jednat; pouze mu ukazuje, jak jednat musí, chce-li určitých cílů dosáhnout.*“

¹⁷ Henry Hazlitt (2008; s. 147) dokonce tvrdí: „*Inflace rozbije pavučinu stabilních ekonomických vztahů. Její neomluvitelná nespravedlnost dohání lidi k zoufalým činům. Zasívá semena fašismu a komunismu a vede lidi k požadování totalitních řešení.*“

Použitá literatura

BASTIAT, Frédéric. *Co je vidět a co není vidět a jiné práce*. Praha: Liberální institut & Centrum liberálních studií, 1998. ISBN 80-902270-6-6.

CANTILLON, Richard. *An Essay on Economic Theory* [online]. Auburn, Alabama: Ludwig von Mises Institute, 2010 [cit. 2023-12-24]. ISBN 978-1-61016-001-8.
Dostupné z: <https://mises.org/library/essay-economic-theory-0>

DRÁBEK, Štěpán. *Fata morgána cenové stability*. Online. 2023.
Dostupné z: <https://libinst.cz/fata-morgana-cenove-stability/> [cit. 2024-05-09].

FRIEDMAN, Milton. *Metodologie pozitivní ekonomie*. In FRIEDMAN, Milton. *Kapitalismus a svoboda*. Přeložil Martin PÁNEK a Jiří JONÁŠ. Druhé, opravené a doplněné vydání. Praha: Liberální institut, 2023. ISBN 978-80-86389-74-5.

FRIEDMAN, Milton a FRIEDMANOVÁ, Rose D. *Svoboda volby*. Druhé, opravené a doplněné vydání. Přeložil Pavel VRECIÓN a Viktor VRECIÓN. Praha: Liberální institut, 2020. ISBN 978-80-86389-66-0.

HAYEK, Friedrich August von. *Osudná domýšlivost: omyly socialismu*. Druhé vydání. Přeložil Jana OGROCKÁ. Praha: Liberální institut, 2022. ISBN 978-80-86389-71-4.

HAYEK, Friedrich August von. *Individualismus a ekonomický řád*. Přeložil Jan Horych. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. ISBN 978-80-7598-429-6.

HAYEK, Friedrich August von. *Choice in Currency: A Way to Stop Inflation* [online]. London: The Institute of Economic Affairs & The Ludwig von Mises Institute, 2009 [cit. 2023-09-23]. ISBN 255 36078-9. Dostupné z: <https://mises.org/library/choice-currency-0>

HAYEK, Friedrich August von. *Prices and Production and Other Works: F. A. Hayek on Money, the Business Cycle, and the Gold Standard* [online]. Auburn: Ludwig von Mises Institute, 2008 [cit. 2023-10-01]. ISBN 978-1-933550-22-0. Dostupné z: <https://mises.org/library/prices-and-production-and-other-works>

HAYEK, Friedrich August von. *Soukromé peníze: potřebujeme centrální banku?* Přeložil Miroslav ZAJÍČEK a Martin DVOŘÁČEK. Praha: Liberální institut, 1999. ISBN 80-902701-1-5.

HAYEK, Friedrich August von. *Can We Still Avoid Inflation?* In: Ebeling, Richard M. *The Austrian Theory of the Trade Cycle and Other Essays* [online]. Auburn, Alabama: Ludwig von Mises Institute, 1996, s. 93–110 [cit. 2023-11-11]. ISBN 0–945466–21-8.

Dostupné z: <https://mises.org/library/can-we-still-avoid-inflation>

HAYEK, Friedrich August von. *Kontrarevoluce vědy*. Přeložila Danica SLOUKOVÁ a Ján PAVLÍK. Praha: Liberální institut, 1995. ISBN 80-85787-87-3.

HAYEK, Friedrich August von. How to deal with inflation. *The Times* [online]. 1980, s. 16 [cit. 2023-10-01]. Dostupné z: <https://www.margaretthatcher.org/document/114503>

HAZLITT, Henry. *Ekonomie v jedné lekci*. Praha: Alfa nakladatelství & Liberální institut, 2008. ISBN 978-80-87197-05-9.

HORWITZ, Steven. *Úvod do rakouské ekonomie*. Přeložil Filip BLAHA a Ondřej CHLUBNA. Chocenice: Students for Liberty CZ, 2023. ISBN 978-80-905876-2-5.

HUERTA DE SOTO, Jesús. *Peníze, banky a hospodářské krize*. Praha: ASPI & Liberální institut, 2009. ISBN 978-80-7357-411-6.

KARPIŠ, Juraj. *Špatné peníze: průvodce krizí*. Přeložila Andrea HOLÚBKOVÁ-MACHÁLKOVÁ. Plzeň: F&R, 2021. ISBN 978-80-907962-0-1.

KEYNES, John Maynard. *The Economic Consequences of the Peace*. Londýn: Macmillan & Co., Limited, 1919.

MANKIWI, Gregory N. *Zásady ekonomie* (dotisk). Přeložil Milan SOJKA a kolektiv. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-7169-891-3.

MISES, Ludwig von. *Lidské jednání: pojednání o ekonomii*. Druhé vydání. Přeložil Josef ŠÍMA a kolektiv. Praha: Liberální institut, 2018. ISBN 978-80-86389-61-5.

MISES, Ludwig von. *Hospodářská politika: myšlenky pro dnešek a zítřek*. Přeložil Martin LEŠKO, Ondřej ŠPALEK a Jakub SKALA. Praha: Ludwig von Mises Institut, 2014. ISBN 978-80-87733-11-0.

MISES, Ludwig von. Ekonomická kalkulace v socialistickém společenství. In: BOETTKE, Peter. *Robustní politická ekonomie pro 21. století*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika; Cevro Institut, 2011, s. 294–319. ISBN 978-80-7357-619-6.

MISES, Ludwig von. *The Theory of Money and Credit* [online]. New Haven: Yale University Press, 1953 [cit. 2023-08-21]. ISBN 978-1-933550-55-8.

Dostupné z: <https://cdn.mises.org/Theory%20of%20Money%20and%20Credit.pdf>

POTUŽÁK, Pavel. *Austrian Theory of Capital and Business Cycle: A Modern Approach*. Palgrave Macmillan, 2022. ISBN 978-3031187278.

POTUŽÁK, Pavel. *Capital and The Monetary Business Cycle Theory: Essays on The Austrian Theory of Capital, Interest, and Business Cycle* [online]. Praha, 2015 [cit. 2023-9-27]. Disertační práce. Vysoká škola ekonomická v Praze, Národohospodářská fakulta.

Dostupné z: <https://vskp.vse.cz/49157>

REVENDA, Zbyněk, Martin MANDEL, Jan KODERA, Petr MUSÍLEK, Petr DVOŘÁK a Jaroslav BRADA. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. 3. vydání. Praha: Management Press, 2004. ISBN 80-7261-031-7.

REVENDA, Zbyněk. *Centrální bankovníctví*. Praha: Management Press, 1999. ISBN 80-85943-89-1.

ROTHBARD, Murray Newton. *Zásady ekonomie: od lidského jednání k harmonii trhů*. Přeložil Josef ŠÍMA. Praha: Liberální institut, 2005. ISBN 80-86389-27-8.

ROTHBARD, Murray N. *Peníze v rukou státu*. Přeložil Josef ŠÍMA. Praha: Liberální institut, 2001. ISBN 80-86389-12-X.

SCHUMPETER, Joseph Alois. *Kapitalismus, socialismus a demokracie*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2004. ISBN 80-7325-044-6.

ŠÍMA, Josef, ed. *Jerry Jordan: Změněná úloha centrálních bank v XXI. století*. Praha: Liberální institut, 1999. ISBN 978-80-86389-01-4.

The Great Inflation: Lessons for Monetary Policy. *ECB Monthly Bulletin: May* [online]. European Central Bank, 2010, 99–110 [cit. 2023-09-24]. ISSN 1725-2822. Dostupné z: https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/mopo_strat_art1.pdf?b19aa418314b36e5c21fe296a788b20b

WOODFORD, Michael. *Interest and Prices: Foundations of a Theory of Monetary Policy*. Princeton: Princeton University Press, 2003. ISBN 0-691-01049-8.